

OMENIA

Revista trimestrială a FEDERAȚIEI NAȚIONALE „OMENIA”
a Caselor de Ajutor Reciproc ale Pensionarilor din România

Anul 17 nr. 4 (68)

www.fn-omenia.ro

DECEMBRIE 2025

La mulți ani!
2026

**„Seniorii, împreună
cu familiile lor,
au alcătuit,
au dezvoltat și
au dat sens marii
familii OMENIA!”**

**Federația
Națională
„OMENIA”,
participare
la deciziile
europene
„Viziunea
2030” pentru
îmbătrânire
activă**

**Federația Națională „OMENIA”
a C.A.R.P.-urilor din România,
membră a Platformei AGE Europe**

Din sumar:

- 01** *Mesajul președintelui*
La mulți ani!
și Sărbători binecuvântate!
- 02** *Interviu*
„Seniorii, împreună
cu familiile lor, au alcătuit,
au dezvoltat și au dat sens
marii familii OMENIA”
- 05** *35 de ani de solidaritate,
omenie și ajutor reciproc*
Federația Națională
„OMENIA” a C.A.R.P.-urilor
din România, la înălțime!
- 08** *Seniorii europeni*
Federația Națională
„OMENIA”, participare
la deciziile europene
„Viziunea 2030” pentru
îmbătrânire activă
- 09** *Advocacy*
De ce avem nevoie de
un Plan european pentru
combaterea discriminării
bazate pe vârstă?
- 11** *C.A.R.P. PRIMA-TIM Timișoara*
Pregătirea profesională
în cadrul C.A.R.P.,
la un standard ridicat
al serviciilor oferite
- 14** *C.A.R.P. „ARMONIA”
Vălenii de Munte*
În vizită la muntenii
de pe Valea Teleajenului!
- 17** *C.A.R.P. ȘIMLEU SILVANIEI*
70 de ani de respect reciproc,
încredere și răbdare!
- 20** *C.A.R.P. „ELENA CUZA” Bârlad*
La mulți ani seniorilor
"de aur"!
- 22** *InfoCons alături de consumatori*
Ce înseamnă risipa
alimentară?
- 24** *Sfatul specialistului*
Inteligența lingvistică
- 25** *Cum transformi o zi într-o
comoară de amintiri*
Nepoții în vizită: Jocuri
simple de interior pentru
bunici și nepoți
- 26** *Biblioteca bunicilor*
Două cărți pe care să le
citim lângă o cană de ceai
- 27** *Tabletă*
O poveste despre război!
- 28** *Proză*
Povestiri la gura sobei:
Toamna Piticuței!
- 30** *Poesis*
Poezii de Delia Stăniloiu -
Cercul Literar al Asociației
C.A.R.P. „OMENIA” București
- 31** *Caricatură*
„Să râdem, căci până la
urmă cu asta ne alegem”
- 32** *Glume*
Umor la tipar...

LA MULȚI ANI! și Sărbători binecuvântate!

Dragi seniori, desprindem ultimele file ale calendarului pe anul 2025 și ne pregătim să întâmpinăm cum se cuvine Sfintele Sărbători de iarnă și trecerea în noul an.

Sărbătorile de iarnă reprezintă, fără îndoială, un moment de bucurie, căldură și comuniune, în care oamenii din întreaga lume se adună pentru a celebra tradițiile și obiceiurile specifice acestui sezon al sărbătorilor. De la sărbătorirea Crăciunului la pregătirile pentru Anul Nou, iarna aduce cu sine o aură de magie și emoție, care ne încântă inimile și ne aduce aminte de importanța familiei, a prietenilor și a comunității. Și așa este.

Este momentul în care se reîntâlnesc părinți, copii și nepoți, își fac daruri și se bucură de clipele petrecute împreună în jurul mesei. Ele cuprind o mulțime de obiceiuri precum cântece tradiționale, împodobirea bradului și darurile mult așteptate de copii.

Dar, poate, pe lângă toată magia care ne-o dăruiesc aceste sărbători, este bucuria nemărginită de a-i avea pe cei dragi sufletului alături. Pentru că aceste clipe petrecute împreună contează mai mult decât cel mai scump cadou din lume.

Deschideți ușa și primiți cu credință în casele și inimile dumneavoastră sfânta lumină și taină a nașterii Mântuitorului, iar alături de cei dragi să întâmpinați anul ce vine cu speranță și omenie.

Crăciun Fericit și Anul Nou să vă aducă sănătate și belșug!

**Președintele
Federației Naționale „OMENIA”
a C.A.R.P.-urilor din România
Ec. Giorgică BĂDĂRĂU**

„Seniorii, împreună cu familiile lor, au alcătuit, au dezvoltat și au dat sens marii familii OMENIA!”

Anul 2025 a fost unul foarte productiv și plin de activități pentru Federația Națională „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România, caracterizat prin numeroase schimburi de experiență, aniversări - de notorietate fiind aniversarea a 35 de ani de la înființarea federației - dezbateri legislative, comunicare permanentă și productivă, dialog susținut cu autoritățile de resort.

Pe plan extern, 2025 s-a remarcat printr-o permanentă colaborare cu Platforma AGE Europe, unde federația noastră este membră.

Anul 2026 bate la ușă și odată cu el, planuri și perspective la fel de generoase, fie și într-un climat socio-economic și politic dificil. Mai multe detalii în interviul pe care domnul președinte Giorgică Bădărașu a avut amabilitatea să ni-l acorde.

Domnule președinte, cum încheie anul 2025 Federația Națională „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România?

Anul 2025 este un reper pentru Federația Națională „OMENIA”, împlinind în luna septembrie 35 de ani de activitate. Este anul în care ne-am oprit pentru a evalua trecutul, dar și pentru a anticipa și dezvolta activitatea viitoare. Am parcurs 35 de ani de solidaritate, de omenie, de implicare comunitară, în care aproximativ 1.300.000 de pensionari, împreună cu familiile lor, au alcătuit, au dezvoltat și au dat în același timp sens marii familii OMENIA, prezentă pe tot teritoriul României, în peste 10.000 de localități urbane și rurale.

În fiecare zi am lucrat împreună pentru această construcție dedicată seniorilor, ultimii ani fiind dedicați în special digitalizării caselor de ajutor reciproc ale pensionarilor membre ale Federației Naționale „OMENIA”, eficientizării activității lor manageriale, comunicării curente, din ce în ce mai mult în mediul on-line.

În același timp, s-a lucrat și pentru o comunicare rapidă, eficientă, cu toate instituțiile publice: Guvern, Parlament, Președinție, dar și cu ANAF-ul în mod concret pentru Declarația D 406 SAF-T. Pentru Declarația 3000 FATCA, am urmărit îndeplinirea standardelor promovate

de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, la care România și-a propus să adere în anul 2026.

Participăm activ în cadrul platformei seniorilor europeni Age Europe și, chiar recent, am aplicat ca parteneri pentru un proiect Erasmus+ având alături organizații ale seniorilor din Germania, Polonia și Italia. Anul 2025 a fost și este un an plin de activități, un an în care am elaborat monografia Federației Naționale „OMENIA”, o lucrare monumentală care scoate în evidență implicarea C.A.R.P.-urilor în rezolvarea problemelor seniorilor. Totodată, am editat și un număr omagial al revistei „OMENIA”, alături de o serie de materiale promoționale dedicate evenimentului. Este un an de referință, în care am făcut analize și ne-am proiectat în continuare viitorul.

Cum privim spre viitor, cum privesc seniorii vremurile ce se apropie?

Pentru viitor, că tot vorbim despre el și este firesc să vorbim, putem spune că îl privim printre lumini și umbre, în sensul că această criză financiară din România creează activității asociațiilor noastre multe probleme, de fapt seniorilor membri ai federației, punându-i în poziție de expectativă, de îngrijorare, pentru viitorul lor, de prudență în ceea ce privește cheltuirea bani-

**Domnul Ec. GIORGICĂ BĂDĂRĂU,
Președintele Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România**

lor. Dar, sperăm ca această criză financiară să nu se transforme într-o recesiune economică pentru România, pentru că atunci influența asupra seniorilor va fi și mai nefastă.

Seniorii care au copii și, de asemenea, nepoți, privesc cu îngrijorare și spre războiul din Ucraina care de peste trei ani este la porțile noastre și, unii dintre seniori, fiind copii în perioada celui de-al doilea război mondial, privesc cu mai multă teamă pentru că nu vor să-și vadă membrii de familie prinși în această situație în care creștinii se bat între ei. Civilizația europeană este o civilizație creștină prin excelență și poate cea mai dezvoltată civilizație de pe glob în aceste momente. Și, cu atât mai dramatică este situația, cu cât o civilizație care a ajuns la un nivel atât de mare de dezvoltare să recurgă la arme și aproape trei milioane de tineri creștini să-și piardă viața în acest război. Și nu numai ei, ci și membrii familiilor lor. Speranța, în viziunea noastră, înseamnă în primul rând pace. Dacă există pace, țările se pot dezvolta în mod sănătos și armonios, iar atunci avem și un mediu prielnic pentru dezvoltarea copiilor și nepoților noștri.

Federația Națională „OMENIA”, constituindu-se în anii 1990, nu a trăit clipe din acestea. Cele mai triste momente au fost în perioada

revoluției și după revoluție, perioadă în care a luat ființă Federația Națională „OMENIA”. Cei care au suferit această transformare/trecere la economia de piață, au fost cei din casele de ajutor reciproc. Aproape toate C.A.R.P.-urile au peste 70 de ani și au simțit din plin momentele acelea critice din anii '90, când inflația era foarte mare și când, cu multă greutate reușeau să răspundă cerințelor seniorilor. Dar, Federația a prins și momente mai bune și a reușit să reprezinte cu cinste, în acești 35 de ani, casele de ajutor reciproc ale pensionarilor în fața tuturor instituțiilor publice. Totodată, a reușit să le unească în eforturile lor de dezvoltare și să contribuie substanțial la pregătirea conducerilor acestor case de ajutor reciproc ale pensionarilor. Acum suntem într-o etapă superioară, o perioadă în care digitalizarea își spune cuvântul, inteligența artificială a început să fie folosită și la casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, deci o folosesc și seniorii, nu numai copiii și nepoții lor. Standardele fiind atât de înalte, impun și foarte multă muncă și implicare din partea noastră, dar eu sunt sigur că reușim să creăm acea deschidere pentru a parcurge următoarea etapă cu bine și să realizăm un viitor cert și stabil tuturor C.A.R.P.-urilor.

Pentru anul 2026, pe lângă continuarea procesului de digitalizare, inițierea înființării Comisiei de Supraveghere, se prefigurează și noutăți legislative de maximă importanță pentru C.A.R.P.-uri...

Așa este, în anul 2025 am început demersurile și pentru modificările Legii nr. 540/2002. Această lege a fost adoptată în perioada de preaderare la Uniunea Europeană, în anul 2002 și a necesitat periodic îmbunătățiri. Suntem datori să venim cu propuneri concrete către instituțiile cu drept de inițiativă legislativă astfel încât, în anul 2026, legea să se modifice, să se îmbunătățească. Și, ca o continuare a întrebării pe care mi-ai adrest-o, această modificare este legată și de Direcția de Supraveghere, care trebuie înființată la nivelul federației, deoarece toate instituțiile de creditare, financiare și nefinanciare, trebuie să aibă un organism de supraveghere. Noi am rămas cam singura instituție nebankară care nu are această structură de supraveghere a activității, structură care este absolut necesară. Spun necesară și prin pris-

ma cerințelor OCDE, dar și pentru bunul mers al activității noastre.

De aceea, anul 2026 este un an foarte important pentru noi în acest sens, al legiferării și sperăm să ne atingem acest obiectiv.

Domnule președinte, ce mesaj aveți pentru seniorii OMENIEI la sfârșit de an?

La 1 Octombrie am sărbătorit Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice în toate asociațiile membre cu multă bucurie. Seniorii așteaptă cu mare drag acest moment important din viața lor, iar următorul eveniment îl constituie sărbătorile de iarnă și sfârșitul de an.

Acum în prag de sărbători, din partea mea și a Comitetului Director al Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România, le transmit cele mai calde urări de bine și sănătate, mulți ani binecuvântați cu bucurii și speranță alături de familiile lor. Și, niciodată să nu uite că *Prin Noi Omenia Există!*

Sărbători cu bine, sănătate și belșug în suflet și în case!

Obiective propuse, obiective împlinite

- Anul 2025 a marcat un moment deosebit pentru Federația Națională „OMENIA”, fiind anul în care am celebrat 35 de ani de activitate dedicată seniorilor din România. Acest moment ne-a oferit oportunitatea de a privi cu mândrie la parcursul nostru, la progresele realizate și la comunitatea solidă pe care am construit-o împreună. Totodată, a fost un prilej de reflecție și de conturare a unei viziuni clare pentru viitor, menținându-ne angajamentul de a susține persoanele vârstnice prin servicii accesibile, incluziune socială și financiară și dezvoltare organizațională.
- Anul acesta, Federația și-a întărit și mai mult capacitatea organizațională a C.A.R.P.-urilor membre, adaptându-se la noile realități sociale și economice. S-a continuat procesul de digitalizare, oferind soluții moderne pentru gestionarea activității și facilitând accesul membrilor la servicii mai eficiente. Educația financiară, activitățile de îmbătrânire activă, învățarea pe parcursul întregii vieți și extinderea programelor de sprijin pentru seniori, sunt și vor rămâne priorități esențiale. De asemenea, ne-am intensificat eforturile în domeniul advocacy, promovând drepturile seniorilor la nivel național și european, consolidând parteneriate și asigurând reprezentarea acestora în dialogul cu autoritățile.
- Aniversarea celor 35 de ani a fost un moment de celebrare, dar și un punct de plecare pentru noi proiecte care să reflecte misiunea și valorile noastre. Privim spre viitor cu încredere, convinși că, prin unitate, solidaritate și inovație, putem contribui la un mediu mai sigur, mai echitabil și mai prosper pentru toți seniorii României.

Federația Națională „OMENIA” a C.A.R.P. -urilor din România, la înălțime!

Jurnalist Ionuț CRIVĂȚ

Da, așa este, la înălțime, la figurat pentru că federația noastră a fost la înălțime anul acesta prin realizările înregistrate, la propriu pentru că a ales să-și sărbătorească cei 35 de ani de activitate în inima țării, în mijlocul Munților Bucegi.

Anul acesta am marcat un eveniment special din viața caselor de ajutor reciproc ale pensionarilor din România, adică am sărbătorit cel mai important eveniment al Federației Naționale „OMENIA” – 35 de ani de la înființare. Am cinstit cum se cuvine acest eveniment într-un cadru inedit, spectaculos și bine ales. La poalele Bucegilor, în stațiunea Bușteni, județul Prahova,

alături de reprezentanții C.A.R.P.-urilor membre ale federației. Și, pe lângă sărbătorirea propriuzisă, la selectul restaurant al Hotelului Silva, ședința Comitetului Director, secretariatul federației ne-a pregătit o surpriză inedită - Turul Bucegilor!

Așa că, dis-de-dimineață, după micul dejun servit la restaurantul Hotelului Silva din Bușteni, participanții, membri ai C.A.R.P.-urilor afiliate federației, erau pregătiți pentru excursie. Cu forțe proaspete și îmbrăcați ca pentru munte, și-au ocupat locurile în microbuze și au pornit spre Munții Bucegi, inima Carpaților Meridionali, o veritabilă bijuterie a naturii, pe următorul traseu: Moroieni – Complex Cerbul – Tabăra Vânătorul – Cabana Scropoasa – Cheile Zănoagei – Cabana Cheile Zănoagei – Cabana Bolboci.

Pe o suprafață de aproximativ 300 de kilometri pătrați, această regiune oferă o priveliște fascinantă în sălbăticia montană. De asta ne-am convins și noi, când fie cu microbuzele de teren, fie la pas, am pornit-o pe calea Moroieni, o altă „poartă” de intrare în Munții Bucegi. Am vizitat astfel lacul și barajul Bolboci, de acolo ne-am îndreptat spre Cheile Tătarului (aria naturală cu o suprafață de 144,30 hectare, care se află în extremitatea nord-estică a județului Dâmbovița (aproape de limita teritorială cu județul Prahova, între platoul Padina și Lacul Bolboci; la o altitudine medie de 1.800 de metri), cu legendele sale spectaculoase, cu Grotă urșilor (un tunel de 150 de metri, săpat în munte, inițial pentru a transporta bușteni), pentru ca mai apoi să ne încumetăm spre Peștera Ialomiței, cea mai mare peșteră din Bucegi.

Acest obiectiv se află la o altitudine de 1.600 de metri și în Cheile Peșterii, pe versantul drept al Ialomiței și însumează 840 de metri lungime de galerii. La intrarea în această peșteră se găsește Schitul Peștera, atestat documentar încă din secolul al XVI-lea. Itinerariul nostru s-a încheiat cu festivitatea de decernare a diplomelor și premiilor aniversare, urmat de masa festivă. Rând pe rând, președinți ai caselor de ajutor reciproc ale pensionarilor membre ale federației, reprezentanții și delegații acestora, la invitația domnului președinte Giorgică Bădărău, și-au ridicat cadoul aniversar și au rostit un scurt laudatio la adresa federației și a rolului important pe care aceasta îl are în societate, în rândul seniorilor din România.

Aniversarea a 35 de ani de la înființarea Federației Naționale „OMENIA” nu este doar o bornă cronologică, ci și sărbătoare a spiritului

comunitar: „Apreciam că activitățile pe care le desfășurăm noi, în mod curent, sunt absolut necesare și binevenite pentru pensionarii României. Fiecare vârstnic din România își dorește să facă parte dintr-o casă de ajutor reciproc a pensionarilor, nu numai pentru acel împrumut pe care îl poate contracta, dar și pentru celelalte activități socio-culturale, de socializare, care îi adună în momentele cele mai grele și care le fac viața mai frumoasă, mai ușoară. Și în viitor casele de ajutor reciproc ale

pensionarilor vor juca un rol foarte important în viața seniorilor”, a declarat cu acest prilej domnul ec. Giorgică Bădărău, președintele Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România și al Asociației C.A.R.P. „OMENIA” București.

Întreaga activitate a fost apreciată la superlativ de toți invitații prezenți, convinși și cu speranță că viitorul federației și parcursul ei va fi unul ascendent ca și până acum și că, fără îndoială, povestea OMENIEI merge mai departe.

Federația Națională „OMENIA”, participare la deciziile europene „Viziunea 2030” pentru îmbătrânire activă

Sociolog Ionuț ARDELEANU

Vă aducem vești importante de la nivel european! Federația Națională „OMENIA” a fost prezentă la Copenhaga, în inima Danemarcei, cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice (1-2 octombrie 2025). Federația a participat la ședința Consiliului de Administrație al AGE Platform Europe, găzduită de influenta organizație pentru seniori DanAge.

Spiritul Danez și viziunea viitorului

Întâlnirea a fost un prilej de a dezbate teme cruciale pentru fiecare senior din România și din Europa. Pe agendă s-au aflat nu doar provocările demografice, ci, mai ales, stabilirea priorităților AGE pentru perioada 2026–2030. Vorbim despre o foaie de parcurs menită să ne asigure că drepturile noastre sunt protejate și că vocea seniorilor este auzită la cel mai înalt nivel.

Membrii AGE au avut onoarea de a-l asculta pe domnul Bjarne Hastrup, economist și președinte fondator al DanAge, o personalitate recunoscută pentru viziunea sa modernă asupra îmbătrânirii active și incluziunii sociale. Modelul danez ne-a inspirat, arătându-ne că o colaborare eficientă între organizațiile de seniori și autorități poate schimba vieți.

De la Copenhaga la Biroul Organizației Mondiale a Sănătății

În cea de-a doua zi, delegația a vizitat locații emblematice, printre care Orașul ONU și Biroul Regional Europa al Organizației Mondiale a Sănătății (OMS). Acolo, participanții au avut un dialog cu dr. Yongjie Yon, consilier tehnic, axat pe documentul strategic care ne va ghida sănătatea pe continent: „Ageing is Living” (tradus „Să îmbătrânești înseamnă că trăiești”).

„Ageing is Living”: Strategia Europeană pentru o viață împlinită

Această strategie revoluționară a OMS pentru Regiunea Europeană nu ne spune doar că trăim mai mult, ci că anii suplimentari de viață trebuie să fie trăiți cu sănătate, demnitate și incluziune socială.

Iată care sunt cele cinci mari direcții principale de acțiune care ne privesc direct pe toți:

- **Sănătatea începe de mic:** Se pune accentul pe prevenție pe tot parcursul vieții – modul în care trăim la tinerețe ne influențează automat bătrânețea.
- **Sisteme de sănătate:** Se dorește transformarea spitalelor și a sistemului de îngrijire în servicii centrate pe persoană, ușor accesibile și adaptate nevoilor noastre, ca populație îmbătrânită.
- **Medii prietenoase:** Crearea de orașe și comunități rurale care să fie, efectiv, prietenoase cu vârsta – de la locuințe și transport accesibil, până la spații care încurajează participarea socială și combat izolarea.
- **Recunoașterea valorii:** Reconfigurarea percepției generale despre îmbătrânire. Trecem de la o perspectivă a vulnerabilității la recunoașterea rolului activ, a contribuției și a drepturilor noastre în societate.

● **Fără nicio excludere:** Promovarea incluziunii și asigurarea accesului echitabil la servicii pentru toate grupurile de seniori, inclusiv pentru cele vulnerabile.

Această întâlnire de la Copenhaga a fost un cadru vital pentru consolidarea colaborării cu ceilalți membri ai AGE Platform Europe și pentru conturarea unei viziuni comune în care fiecare senior din România și Europa își poate trăi viața activ, sănătos și cu deplină demnitate.

De ce avem nevoie de un Plan european pentru combaterea discriminării bazate pe vârstă?

Sociolog Ionuț ARDELEANU

Lumea se schimbă. Populația Europei îmbătrânește, iar acest lucru nu este doar o provocare, ci și o oportunitate. Avem șansa să construim o societate în care oamenii pot trăi mai mult, mai activ și mai demn. Însă pentru ca acest viitor să fie posibil, trebuie să recunoaștem și să combatem una dintre cele mai răspândite și invizibile forme de discriminare: discriminarea bazată pe vârstă – prejudecățile, stereotipurile și excluderea persoanelor în funcție de vârstă.

În Uniunea Europeană, unul din trei oameni peste 65 de ani declară că a fost ținta

discriminării, fie în domeniul sănătății, în servicii, la locul de muncă, fie în viața publică. În același timp, și tinerii pot fi marginalizați pentru că sunt considerați „prea tineri pentru a fi luați în serios”. Aceste tendințe afectează coeziunea dintre generații, calitatea democrației și chiar competitivitatea economică. Pentru a răspunde acestor provocări, AGE Platform Europe propune crearea unui Plan European de Acțiune pentru Combaterea Discriminării bazate pe vârstă – un cadru strategic menit să reducă discriminarea, să protejeze drepturile tuturor generațiilor și să pună în valoare contribuția persoanelor în vârstă.

De ce este necesar un astfel de plan?

Discriminarea pe criteriul de vârstă are efecte reale și profunde:

- slăbește starea de sănătate, inclusiv sănătatea mintală;
- crește riscul de sărăcie și izolare;
- afectează accesul la servicii medicale și sociale;
- reduce participarea socială, civică și economică;
- produce costuri suplimentare pentru sistemele publice.

Pandemia COVID-19 a scos în evidență aceste vulnerabilități, când, în multe situații, persoanele vârstnice au fost tratate nu ca cetățeni cu drepturi, ci ca un grup pasiv, uniform, lipsit de voce.

Ce propune Planul european?

Documentul elaborat de AGE Platform Europe recomandă 9 linii de acțiune majore, dintre care cele mai importante sunt:

- Protecție legală mai puternică împotriva discriminării pe criteriul vârstei.
- Recunoașterea și sprijinirea muncii de îngrijire realizate în familie.
- Un pachet european pentru piața muncii, pentru a sprijini angajarea și menținerea în activitate a persoanelor peste 55 de ani.
- Un standard european pentru pensii minime adecvate, adaptat costului real al vieții.
- Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu și în comunitate, pentru a respecta dreptul oamenilor de a trăi acolo unde își doresc.
- Campanii publice împotriva stereotipurilor legate de vârstă.

Situația în România: între progres și provocări

În România, discriminarea bazată pe vârstă se manifestă în moduri variate:

- pensionarii cu venituri mici sunt deseori ineligibili pentru credite bancare, indiferent de istoricul lor de muncă;
- accesul la servicii medicale și îngrijire pe termen lung este încă inegal între regiuni;
- persoanele vârstnice sunt rareori implicate în procesul de luare a deciziilor publice;
- munca de îngrijire (de exemplu a unui soț sau

copil bolnav) rămâne adesea invizibilă în sistemele de pensii.

Aceste realități nu sunt inevitabile. Ele pot fi schimbate prin politici publice mai echitabile și prin consolidarea solidarității între generații.

Mesajul Președintelui Federației Naționale „OMENIA”, dl. Giorgică Bădărău:

„Discriminarea pe criteriul vârstei, nu este o idee abstractă, este ceva ce trăiesc seniorii noștri zi de zi. Vedem membri care au muncit o viață întreagă, au plătit contribuții, dar când au nevoie de un împrumut, sau o poliță de asigurare, sunt respinși automat pentru că «pensia e prea mică» sau «vârsta e prea mare». Acest tip de excludere nu vorbește despre capacitatea oamenilor, ci despre prejudecăți. Federația Națională „OMENIA” susține cu fermitate inițiativa AGE Platform Europe și consideră că România are nevoie de politici care să respecte contribuția seniorilor și să le garanteze acces egal la servicii financiare, sociale și medicale. Demnitatea nu expiră odată cu vârsta.”

Excluderea financiară a vârstnicilor – un obstacol major

Unul dintre domeniile în care discriminarea pe criteriul vârstei este cel mai vizibilă este accesul la servicii bancare. Astăzi, în România:

- mulți seniori cu pensii mici nu pot obține un credit, indiferent de comportamentul financiar exemplar din trecut;
- asigurările de viață și de sănătate devin inaccesibile după o anumită vârstă;
- evaluarea persoanelor în vârstă se face exclusiv pe baza venitului și nu pe baza istoricului și a demnității lor ca persoane care au contribuit la sistem.

Această situație este nu doar nedreaptă, ci și contraproductivă din punct de vedere economic. O societate care exclude consumatori activi pierde oportunități și creează frustrare și neîncredere.

Un viitor pentru toate vârstele

Îmbătrânirea nu este o problemă, ci o reușită a societății. Dar, ceea ce contează este cum îmbătrânim: izolați sau respectați, marginalizați sau integrați. De asemenea, atunci când România va începe în mod real să construiască politici publice favorabile tuturor vârstelor, întrebarea corectă de la care trebuie să plece nu este „ce dăm noi seniorilor?”, ci „ce oportunități le oferim pentru a putea continua să participe în societate?”

Pregătirea profesională în cadrul C.A.R.P., la un standard ridicat al serviciilor oferite

Contabil șef Adriana BELCIU
Economist Diana POTRA

Pregătirea profesională a personalului angajat este un proces continuu de învățare care presupune dezvoltarea competențelor existente și dobândirea de noi cunoștințe.

Pentru a dezvolta punctele tari, generale ale asociației, obiectivele angajaților trebuie să coincidă cu direcția acesteia. Pe măsură ce evoluția societății se accelerează, este necesară adaptarea abordărilor convenționale, astfel încât personalul angajat să dobândească capacitatea de a gestiona în mod flexibil, responsabil și obiectiv diversele situații apărute.

Toate acestea au ca scop satisfacerea nevoilor membrilor asociației, prin menținerea unui standard ridicat al serviciilor oferite.

Acțiunea de pregătire profesională a angajaților a avut loc în perioada 08.10-10.10.2025, fiind abordate teme de interes permanent pentru asociație:

1. Evoluția principalilor indicatori în perioada 2007-2025 – *președinte Mihail Pungă*.
2. Aplicații din programul informatic NOVICAR – *lector Roxana Vladia*.
3. Tehnici de operare și utilizare a operațiunilor financiar-contabile ale asociației – *lector Diana Potra*.
4. Procedura privind obligația asociației de a

furniza informații pentru conturile financiare ale contribuabililor nerezidenți (DAC2/CRS/FATCA) – *lector Adriana Belciu.*

5. Circulația monetară în interiorul asociației – *lector Elena Neagu.*

6. Facilități acordate pentru contractele de împrumut – *lector Ilie Matei.*

1. Cunoașterea indicatorilor unei organizații are o importanță deosebită pentru salariați, deoarece le oferă o imagine clară asupra obiectivelor, performanțelor și direcției strategice a organizației. Atunci când angajații înțeleg modul în care sunt măsurate rezultatele și care sunt criteriile de succes, ei devin mai implicați și mai motivați să contribuie la atingerea scopurilor comune. Transparența privind indicatorii de performanță sporește încrederea în management și favorizează o cultură organizațională bazată pe colaborare și responsabilitate. În plus, accesul la aceste informații le permite salariaților să își evalueze propriile realizări în raport cu standardele organizației și să identifice oportunități de dezvoltare profesională. Astfel, cunoașterea indicatorilor nu doar sprijină performanța individuală, ci consolidează și eficiența generală a organizației.

2. Aplicațiile informatice au un rol foarte important în activitatea unei organizații, deoarece contribuie la creșterea eficienței și la

îmbunătățirea modului de lucru. Prin utilizarea acestor aplicații, procesele interne sunt automatizate, iar informațiile sunt gestionate mai ușor și mai rapid. Ele facilitează comunicarea între departamente, reduc erorile și oferă o bază solidă pentru luarea deciziilor corecte. În plus, aplicațiile informatice ajută organizația să economisească timp și resurse, să îmbunătățească serviciile oferite membrilor.

3. Utilizarea unor soluții informatice integrate ajută organizația să răspundă mai rapid la schimbările din mediul de afaceri și să ia decizii bazate pe informații actuale și precise.

Contabilitatea Asociației este ținută cu ajutorul programului informatic ASIS. Sistemul Informatic Integrat Asis, este un sistem de tip ERP (Enterprise Resource Planning), flexibil și ușor configurabil pentru fiecare utilizator în parte. ASIS ERP este sistemul integrat care beneficiază de puterea și securitatea oferite de un motor de baze de date stabil (server) și de portabilitatea asigurată de componenta RIA (Rich Internet Application)- Asis Ria. Asis Ria este termenul generic dat aplicațiilor ASIS care sunt dezvoltate în RIA și care rulează folosind puterea internetului, dar păstrând în bună măsură caracteristicile aplicațiilor tradiționale, fiind actualizat în timp util cu modificările legislative apărute.

4. Raportarea financiară a conturilor contribuabililor nerezidenți este reglementată de legislația fiscală națională și internațională, care impune declararea exactă și completă a veniturilor și operațiunilor financiare realizate de persoanele fizice sau juridice fără domiciliul fiscal în România. Această raportare este esențială pentru prevenirea evaziunii fiscale și evitarea dublei impunerii, fiind asigurată de acorduri internaționale și directive europene, cum ar fi Directiva DAC6 sau standardele OECD privind schimbul automat de informații (CRS). Pentru eficientizarea procesului, autoritățile fiscale utilizează aplicații informatice specializate care permit transmiterea electronică și verificarea rapidă a datelor financiare raportate. Aceste instrumente contribuie la creșterea transparenței, la monitorizarea tranzacțiilor transfrontaliere și la aplicarea corectă a obligațiilor fiscale pentru contribuabilii nerezidenți. În acest mod, raportarea financiară devine un mecanism esențial pentru asigurarea unei administrații fiscale eficiente și corecte în context globalizat.

5. Circulația monetară în cadrul asociației reprezintă fluxul financiar generat de activitățile

specifice, inclusiv încasarea cotizațiilor, contribuțiilor, dobânzilor și efectuarea cheltuielilor operaționale. O gestionare riguroasă și transparentă a acestor fluxuri este vitală pentru asigurarea stabilității financiare și pentru buna desfășurare a activității asociației. Monitorizarea detaliată a veniturilor și cheltuielilor permite identificarea surselor de finanțare și alocarea corespunzătoare a resurselor, prevenind eventualele dezechilibre. Transparența și evidența financiară clară contribuie la consolidarea încrederii membrilor și a partenerilor instituționali, precum și la respectarea normelor legale și fiscale aplicabile.

6. Facilitățile acordate la împrumuturi reprezintă ansamblul condițiilor speciale oferite membrilor, menite să faciliteze procesul de rambursare a creditelor. Aceste facilități includ dobânzi preferențiale în rate fixe, refinanțări, compensări ale împrumutului din fondul social, concilierii referitoare la perioade de grație sau amânări ale plăților, adaptate în funcție de situația financiară și istoricul de credit al solicitantului. Pentru împrumutați, aceste facilități permit o mai bună gestionare a obligațiilor financiare, reducând presiunea asupra fluxului de numerar și prevenind riscul de neplată sau insolvență. În acest fel, ele contribuie la stabilitatea financiară a beneficiarilor și la menținerea relațiilor

contractuale pe termen lung. Din perspectiva asociației, facilitățile acordate la împrumuturi permit reducerea riscurilor de credit neperformant și asigură un portofoliu mai sănătos.

Pregătirea profesională continuă a salariaților reprezintă un pilon esențial în asigurarea competitivității și dezvoltării sustenabile a oricărei organizații. În contextul unei piețe dinamice, adaptarea permanentă a cunoștințelor și abilităților angajaților devine indispensabilă pentru menținerea eficienței și calității activităților desfășurate. Prin investiția în formarea profesională, considerăm că sunt îmbunătățite performanțele individuale și colective, ceea ce contribuie direct la atingerea obiectivelor strategice. De asemenea, procesul de pregătire profesională influențează pozitiv motivarea și implicarea salariaților. O echipă bine instruită este mai capabilă să răspundă eficient provocărilor pieței, să inoveze și să respecte normele legislative și standardele de calitate, creând un mediu de lucru sigur și productiv. În plus, dezvoltarea competențelor angajaților sprijină consolidarea imaginii organizației ca un angajator responsabil și atractiv.

Prin urmare, pregătirea profesională nu este doar un instrument de perfecționare individuală, ci o investiție strategică esențială pentru succesul pe termen lung al organizației.

În vizită la muntenii de pe Valea Teleajenului!

Jurnalist Ionuț CRIVĂȚ

Cu o vechime considerabilă, unele având peste 120 de ani, casele de ajutor reciproc ale pensionarilor sunt entități de economie socială și de înțajutorare a membrilor săi, care s-au dezvoltat permanent de-a lungul anilor. Prin lărgirea paletei de activități socio-financiare, au ajuns acum să reprezinte un factor de stabilitate și de siguranță pentru cei care au aderat la astfel de asociații, pe plan local. Astfel, schimburile de experiență între C.A.R.P.-uri sunt necesare și constructive. Aceasta este o practică constantă în cadrul asociațiilor membre ale Federației Naționale „OMENIA”. O astfel de inițiativă au avut-o conducerile Asociațiilor

C.A.R.P. „OMENIA” București și C.A.R.P. „Armonia” Vălenii de Munte. Astfel, o delegație condusă de domnul președinte Giorgică Bădărău, alături de doamna Ana-Maria Militaru - contabil-șef al asociației, doamna Alina Perjoiu - contabil-șef al federației, doamna Daniela Niță - cenzor șef, la invitația domnului președinte Constantin Săvulescu, au vizitat Asociația C.A.R.P. „Armonia” Vălenii de Munte. Am rămas profund impresionați de organizarea și activitatea desfășurată de prietenii noștri prahoveni. Gazde primitoare alături de domnul președinte ne-au fost și membrii consiliului director, respectiv doamna Maria Cursaru, domnul Ion Constantin Apostolescu, domnul Marian Alexe, doamna contabil șef Adriana David, doamna cenzor Doina Georgescu.

Un tărâm de poveste, așezat la poalele Carpaților, cu oameni buni și muncitori, cu gospodării frumoase și dichisite cu bun gust, așa cum numai oamenii de sub munte pot avea.

Ne-am convins de asta când am vizitat orașul Vălenii de Munte, dar și două dintre sucursalele asociației prahovene, respectiv Homorâciu și Făget.

Vălenii de Munte este localitatea cea mai însemnată din partea de nord-est a județului Prahova, un oraș cu istorie străveche și cu un prezent dinamic și înfloritor. În urmă cu aproape 70 de ani, în această urbe, a Văleniului, a luat ființă Asociația C.A.R.P. „Armonia” Vălenii de Munte.

Înființarea asociației a constituit un centru de interes pentru majoritatea pensionarilor din zonele văii Teleajenului, Slănicului, Cricovului și Drajnei. Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Armonia” Vălenii de Munte a fost înființată la 25 iunie 1956, prin asocierea a 51 de pensionari din oraș și din împrejurimi. Încă de la început, a devenit un punct de sprijin important pentru comunitatea locală. Activitatea s-a desfășurat inițial într-o clădire cu birouri la parter și spații de cazare pentru pensionari la etaj. Clădirea a fost grav afectată de cutremurul din 1977 dar, cu eforturi susținute, s-a construit actualul sediu.

Principala activitate a asociației o reprezintă acordarea de ajutoare financiare rambursabile (împrumuturi) și nerambursabile (ajutoare de deces, ajutoare de tratament etc.).

De-a lungul timpului, asociația prahoveană a dezvoltat o multitudine de activități de îmbătrânire activă și incluziune socială, cum ar fi cercuri tematice. Astfel, Clubul Seniorilor, activ până în prezent, a oferit membrilor un spațiu constant pentru activități recreative și sociale. Asociația C.A.R.P. „Armonia” se poate lăuda și cu excursiile interne și externe pe care le organizează, unele gratuite pentru membrii cu pensii mici, sprijinite financiar de asociație. Paleta de activități este completată și de serviciile medicale oferite prin cabinetul Asociației (analize medicale, EKG, oscilometrie, ecografii abdominale).

Cele mai importante realizări pentru Casa de Ajutor Reciproc le constituie modernizarea sediului central prin renovări, schimbarea sistemului de încălzire, mobilier nou, fațadă refăcută și dotări tehnice moderne.

De asemenea, digitalizarea activității asociației a reprezentat și reprezintă un obiectiv major, astfel evidența a peste 21.000 de mem-

**“ Anul viitor,
Asociația C.A.R.P. „Armonia”
Vălenii de Munte va îmbrăca
straie de sărbătoare, deoarece
va aniversa 70 de ani de activitate
dedicată seniorilor. ”**

bri a fost transcrisă electronic, prin achiziția a 12 calculatoare.

La capitolul dezvoltarea infrastructurii, putem puncta achiziționarea de apartamente pentru cabinete medicale și sucursale în Vălenii de Munte și Slănic-Prahova; dotarea cu două autoturisme pentru activități logistice. Toate aceste acțiuni contribuie la consolidarea rolului C.A.R.P. ca partener de încredere pentru vârstnicii din comunitate, a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Armonia” Vălenii de Munte care este membră a Federației Naționale „OMENIA” din anul 2000.

În încheiere, după această trecere în revistă a principalelor coordonate ale asociației prahovene, una dintre cele mai remarcabile din federație, le mulțumim gazdelor noastre pentru primire, pentru ceasurile petrecute acolo, deoarece ne-am simțit că suntem într-o Românie frumoasă, așa cum peste tot ne dorim să fie.

**Publicația proprie
„Gazeta Armonia”, lansată în 2016,
este oglinda activității asociației**

70 de ani de respect reciproc, încredere și răbdare!

Contabil șef Alina PERJOIU

Pe aceste meleaguri încărcate de istorie a Țării Crișurilor, poleite cu aurul apusenilor, lua ființă pe 27 noiembrie 1955, exact acum 70 de ani, ca o necesitate și binecuvântare pentru locuitori, Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor Șimleu Silvaniei, sprijin și nucleu de umanitate pentru comunitatea persoanelor vârstnice.

Anul acesta, pe 27 noiembrie, Asociația C.A.R.P. Șimleu Silvaniei, a sărbătorit anticipat și a cinstit acest eveniment așa cum se cuvine, dovadă că de-a lungul celor 70 de ani de existență, asociația și-a îndeplinit cu succes misiunea și deviza:

„Respect reciproc,
Încredere deplină
Răbdare, Răbdare, Răbdare!”

Invitații de onoare la această distinsă mani-

festare coordonată de domnul Ioan Moș, președinte al C.A.R.P. Șimleu Silvaniei, care a avut loc la Casa de Cultură a orașului, și care s-a vrut totodată și o sărbătorire a Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice, au fost președintele Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România, domnul Giorgică Bădărău, contabilul șef al federației, doamna Alina Perjoiu, domnul Ioan Ivașcău, președinte C.A.R.P. Zalău, domnul Lucian Marișca, președinte C.A.R.P. Satu Mare, doamna Tincuța Siberescu, consilier C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, domnul Petre Herculea, președinte C.A.R.P. Turda, domnul Simion Voișan, președinte C.A.R.P. Cugir, reprezentanți ai C.A.R.P. Reghin, domnul Mircea Ciocean - Prefectura Sălaj, domnul Mihai-Cristian Lazăr - Primarul orașului Șimleu Silvaniei, domnul Ilie Marius Stanciu, directorul Casei Județene de Pensii Sălaj.

Manifestarea a inclus momente poetice,

s-au înmănat diplome de excelență celor care au contribuit la dezvoltarea asociației, programe artistice susținute de seniori, alături de elevii școlii gimnaziale Silvania, dar și discursuri omagiale prilejuite de acest eveniment deosebit. În discursul domniei sale, domnul președinte Ioan Moș, a făcut o trecere în revistă a principalelor etape din istoria și dezvoltarea asociației, C.A.R.P. Șimleu Silvaniei. Acesta avea la vremea înființării un număr de 57 de membri fon-

datori, iar legalitatea constituirii C.A.R.P.-ului a fost consfințită prin Hotărârea nr.49/08 din luna decembrie 1955 a Comitetului Executiv al Sfatului Raional Șimleu Silvaniei. Prima conducere a acestei asociații avea următoarea componență: în Comitetul de conducere a fost ales Ignat Dumitru ca președinte, Saitos Gheorghe - secretar, Kovacs Emilia - casier, Benea Gavrilă și Szentpeteri Elemer, ca membri. În Comisia de verificare au fost aleși Vaida Romulus - președinte, Saiter Iosif și Gavrea Teodor - membri. Recunoașterea și înregistrarea C.A.R.P. Șimleu Silvaniei în Registrul persoanelor juridice s-a făcut de către Judecătoria Șimleu Silvaniei prin hotărârea 1590 din anul 1997. În fiecare an au avut loc Adunări Generale în care s-au prezentat bilanțurile anuale, iar din 4 în 4 ani Adunarea Generală a ales organele de conducere.

În decursul celor 70 de ani de activitate, asociația o fost condusă de următorii președinți: Ignat Dumitru, Hallo Ioan, Vaida Ioan, Fodorean Teodor, Sabău Ioan, Achim Laurențiu, Mureșan Gheorghe, Ciorna Ioan, iar din 10 mai 2012 de domnul Ioan Moș.

În prezent, Comisia de Cenzori este formată din: Vaida Romulus, Hotfaludi Ioan, Mezei Francisc, Pinteia Ioan, Balaban Constantin, Maghiar Paul, Vincze Ileana. Consiliul Director ales în 2024 este reprezentat de Ioan Moș - președinte, Timoc Victor - vicepreședinte și consilierii Vodă Ioan, Prisecariu Costică, Bihari Mihai, Bob Mircea.

Începând cu data de 01.01.1998, C.A.R.P. Șimleu Silvaniei a aderat la Federația Națională „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România cu scopul de a face schimb de informații și experiență cu alte asociații de același profil.

La ora actuală, C.A.R.P. Șimleu Silvaniei are peste 3.000 de membri, iar obiectivul asociației este de a sprijini material și socio-cultural membrii săi prin: acordarea de împrumuturi rambursabile purtătoare de dobânzi, acordarea de ajutoare bănești și materiale nerambursabile membrilor asociației aflați în dificultate, acordarea de ajutoare bănești în caz de deces a membrilor asociației, organizarea activităților culturale, artistice, de agrement, precum și excursii pentru membrii asociației.

Președintele Federației Naționale „OMENIA”, domnul Giorgică Bădărău, a ținut să exprime din partea sa și a Comitetului Director al Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România, cele mai calde urări de bine și succese în activitatea neobosită pe care o desfășoară pentru seniori, iar domnului președinte Ioan Moș sincere felicitări pentru puterea de muncă, viziunea și dăruirea pe care le-a pus în slujba dezvoltării acestei organizații. *„Prin cei peste 3.000 de membri reprezentați fără îndoială o asociație model în cadrul Federației*

Naționale „OMENIA” și, totodată indispensabilă în viața comunității locale, iar în aceste vremuri destul de dificile pentru toată lumea, aveți o viziune modernă asupra viitorului asociațiilor de tip C.A.R.P., atât de importante pentru persoanele de vârstă a treia”.

Respectul față de vârstnici și l-a exprimat și primarul orașului, un respect față de valorile pe care comunitatea locală s-a clădit. *„Dumneavoastră, dragi seniori, ați ridicat acest oraș, sunteți martori vii ai istoriei, sunteți exemple pentru generațiile tinere care vin din spate. 70 de ani de activitate este o vârstă venerabilă și aceasta ne arată că asociația este mai mult decât o instituție, este o familie, aici la C.A.R.P. Șimleu Silvaniei.”*

De asemenea, în prezența unei asistente numeroase, cu acest prilej a fost dezvelită și sfințită placa omagială dedicată celor 70 de ani de activitate. Momente frumoase, momente inedite organizate ireproșabil și dedicate unei asociații etalon și seniorilor săi în semn de prestigiu și continuitate pentru generațiile următoare.

LA MULȚI ANI seniorilor „de aur”!

Jurnalist Ionuț CRIVĂȚ

Organizarea nunții de aur a devenit o tradiție a Asociației Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza” Bârlad. Această inițiativă celebrează cuplurile care au împlinit 50 de ani de căsătorie și include un ceremonial religios și o adunare festivă. Anul acesta, asociația bârlădeană a sărbătorit 98 de cupluri care au împlinit 50 de ani de la data căsătoriei: 81 de cupluri membre ale c.a.r.p.-ului (42 de cupluri de la Bârlad și 39 de cupluri de la cele 27 de sucursale) și 17 cupluri nemembre din municipiul Bârlad.

Asociația C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, alături de Primăria Municipiului Bârlad și Episcopia Hușilor, a avut onoarea și bucuria de a sărbători cuplurile care au împlinit 50 de ani de căsătorie – o jumătate de secol de iubire, credință și devotament. Ceremonialul religios oficiat la Biserica „Sfântul Ilie” a adus binecuvântare și emoție, marcând cu solemnitate acest moment deosebit din viața familiilor sărbătorite. Fiecare dintre aceste cupluri reprezintă un model de răbdare, respect și dăruire, o adevărată pildă pentru generațiile mai tinere, care pot învăța de la ele ce înseamnă puterea unei legături trainice.

„Vedem, astăzi, la dumneavoastră, că acolo unde există iubire, înțelegere și credință în Dumnezeu nu există obstacol de netrecut. Sunteți foarte importanți pentru noi toți, întrucât ne-ați demonstrat că ați răzbit prin viață, împreună, în ciuda greutăților cu care sigur v-ați confruntat. Cu toate acestea, ați mers mai departe! Dragi sărbătoriți, vă felicităm cu toată căldura și vă dorim mulți ani cu sănătate, liniște și bucurii alături de cei dragi! Căsătoria este un legământ sfânt, iar dumneavoastră sunteți cea mai frumoasă mărturie a acestui adevăr!”, le-a trans-

mis primarul orașului Bârlad, domnul Dumitru Boroș sărbătoriților zilei.

La rândul său, domnul președinte al C.A.R.P. „Elena Cuza”, Nicolaie Mihai, a declarat că „astăzi sărbătorim nu doar 50 de ani de căsnicie, ci o viață plină de momente prețioase, de iubire, înțelegere și sprijin. Suntem alături de dumneavoastră cu toată inima, în această zi în care fiecare zâmbet, fiecare amintire, contează mai mult ca niciodată. Vă mulțumim că ne lăsați să fim martorii acestei frumoase călătorii. Fiecare zâmbet reflectă o viață trăită împreună. La mulți ani, dragi seniori!”

De asemenea, domnul Giorgică Bădărău președintele Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România în mesajul său, a declarat: „Dragi seniori, „Nunta de Aur” este cea de-a 50-a aniversare a căsătoriei. Simbolul acestei aniversări este unul dintre cele mai valoroase și mai scumpe metale din lume – aurul. Aurul reprezintă ceva ce a fost realizat prin muncă grea. O căsătorie de 50 de ani este o mare realizare care s-a format de-a lungul anilor prin muncă și, deseori, sacrificii. Oamenii care trăiesc împreună de o jumătate de secol și-au dovedit dragostea, respectul, încrederea și devotamentul reciproc. Da, ați dovedit, dragi membri ai Asociației C.A.R.P. „Elena Cuza” Bârlad, că dragostea adevărată nu cunoaște limite, iar răbdarea și respectul sunt cheia unei vieți trăite în doi. La Nunta de Aur, vă doresc mulți ani frumoși înainte, plini de liniște și bucurii nenumărate!”, a conchis domnia sa, felicitându-i totodată pe „seniorii de aur”.

Adunarea festivă dedicată acestui eveniment a avut loc la Salonul „Royal” din Bârlad, unde mirii nunții de aur au dansat și au dat sfaturi prețioase de viață celorlalți „nuntași” mai tineri. Au cântat și au încântat invitații la această distinșă manifestare, artiști celebri ai scenei muzicii populare și ușoare românești, precum Mioara Velicu și Fuego.

Ce înseamnă risipa alimentară?

De câte ori nu ți s-a întâmplat să cumperi mai multă mâncare decât ai nevoie, să comanzi în exces, sau să gătești porții mai mari decât poți consuma? Poate că, la început, nu pare o problemă. Însă, în spatele fiecărei farfurii neterminate sau a fiecărui fruct aruncat, se ascund consecințe economice, sociale și de mediu mult mai mari decât ne imaginăm. Aceasta este realitatea risipei alimentare, un fenomen global, care ne privește pe toți.

Mâncarea înseamnă viață, energie și resurse. Totuși, în loc să o prețuim, adesea o tratăm ca pe ceva de prisos. Risipa alimentară apare atunci când alimentele produse pentru consumul uman nu sunt mâncate și ajung să fie aruncate. Fenomenul este prezent la toate nivelurile: de la ferme și depozite, până la supermarketuri, restaurante și, mai ales, în casele noastre.

Dimensiunea problemei

● În Uniunea Europeană, anual sunt irosite aproximativ 88 de milioane de tone de alimente, ceea ce înseamnă pierderi de miliarde de euro – o sumă comparabilă cu bugetele alocate unor programe de sprijin ale Uniunii.

● La nivel global, situația este și mai gravă: 1,3 miliarde de tone de alimente sunt aruncate anual, adică o treime din producția totală destinată consumului uman. Valoarea acestei pierderi se ridică la aproximativ 865 de miliarde de euro.

Risipa – o pierdere pe mai multe planuri

1. Pierderi economice directe. O familie obișnuită pierde anual, doar prin alimentele aruncate, între 200 și 600 de euro, în funcție de nivelul de trai al țării în care locuiește.

2. Risipa resurselor naturale. În spatele fiecărui produs alimentar există un lanț întreg de resurse folosite: pământ, apă, energie, transport, muncă umană. Când aruncăm

021.9615

FII INFORMAT!
cunoaște-ți drepturile și exercită-le

mâncarea, aruncăm, de fapt, toate aceste resurse.

3. Impact asupra mediului. Risipa alimentară contribuie direct la emisiile de gaze cu efect de seră. Resturile de alimente ajunse la gunoi generează metan – un gaz cu un potențial de încălzire mult mai mare decât dioxidul de carbon. Astfel, obiceiurile noastre zilnice accelerează schimbările climatice.

Unde apare cel mai des risipa?

- În țările cu venituri mici, mâncarea se pierde în special în agricultură și după recoltare, din cauza lipsei infrastructurii de depozitare și transport.

- În țările dezvoltate, 53% din risipă are loc la nivelul consumatorilor, adică în casele noastre.

- Cele mai risipite produse sunt:

- Fructe, legume și rădăcinoase – aproape 45% din producția globală;
- Mâncarea gătită – între 20-35% în unele state europene;
- Produsele lactate – aproximativ 17%.

Alegerea de a arunca sau nu mâncarea nu este una de o importanță scăzută. Este un gest care influențează economia, resursele planetei și sănătatea mediului. Risipa alimentară este o problemă globală, dar soluțiile stau la nivel local, în fiecare familie, în fiecare gospodărie. Fiecare pas contează: cumpărături mai chibzuite, porții mai bine gândite, reutilizarea resturilor și o mai bună informare. Doar împreună putem reduce acest fenomen și putem proteja viitorul generațiilor care vin.

Sfaturi pentru reducerea risipei alimentare

1. Cumpără inteligent și în cantități moderate!

- Nu face cumpărături pe stomacul gol;
- Evită să te lași prins în oferte de tipul „2 la preț de 1”.

2. Folosește resturile alimentare creativ!

- Pâinea uscată se poate transforma în crutoane;
- Resturile de legume pot deveni bază pentru supe;
- Părțile neutilizate ale peștelui sunt ideale pentru un fond concentrat.

3. Verifică ce ai acasă și planifică mesele!

- Stabilește un meniu săptămânal și creează o listă de cumpărături;
- 43% din alimente se aruncă fiindcă se strică înainte de a fi consumate.

4. Alege fructe și legume imperfecte!

- Sunt la fel de nutritive și gustoase, dar deseori aruncate din motive estetice.

5. Planifică-ți corect porțiile!

- Folosește palma sau pumnul ca unități de măsură pentru carne, pește, legume.

6. Depozitează corect alimentele!

- Alege recipiente reutilizabile din sticlă sau inox;
- Evită pungile etanșe din plastic;
- Etichetează produsele puse la congelator.

InfoCons (www.infocons.ro) - Asociație Națională de Protecția Consumatorilor, unica organizație din România cu drepturi depline în Consumers International, este o asociație de consumatori ne-guvernamentală, apolitică, reprezentativă, de drept privat, fără scop lucrativ, cu patrimoniu distinct și indivizibil, independentă, întemeiată pe principii democratice, ce apără drepturile consumatorilor – membră fondatoare a Federației Asociațiilor de Consumatori.

Inteligența lingvistică

Psiholog logoped Alina MIHĂESCU

Dragi părinți și bunici, așa cum v-am obișnuit, continuăm cu sfaturi utile primite de la specialistul nostru în domeniul psihologiei, sfaturi de care avem nevoie atunci când copiii și nepoții noștri se confruntă cu probleme de comunicare, învățare și socializare.

Inteligența lingvistică este una dintre capacitățile de bază identificate de psihologul Howard Gardner în teoria sa a inteligențelor multiple.

Aceasta include exprimarea eficientă prin vorbire, scris, ascultare și capacitatea de a învăța limbi străine. Persoanele cu inteligență lingvistică ridicată demonstrează o conștientizare profundă a sensului cuvintelor, a sintaxei și a fonologiei.

Acestea excelează în utilizarea eficientă a cuvintelor pentru a exprima idei complexe, a spune povești convingătoare și a-i convinge pe ceilalți.

Inteligența lingvistică depășește simplul vocabular sau cunoștințele gramaticale, urmărind comunicarea eficientă a ideilor, emoțiilor și informațiilor prin limbaj, ceea ce o face esențială în multe contexte profesionale și personale.

Atunci când copiii mici își dezvoltă un vocabular bogat și abilități de comunicare sunt mai bine pregătiți pentru a învăța și a se conecta cu semenii de-a lungul vieții.

Dezvoltarea acestei inteligențe de timpuriu este crucială, deoarece aceasta stă la baza învățării în toate disciplinele și susține creșterea socio-emoțională, de asemenea este strâns legată de dezvoltarea cognitivă și de succesul academic ulterior.

Entuziasmul de a asculta povești, plăcerea de a citi sau de a spune povești sunt semne că un copil are o inteligență lingvistică mai mare. Această inteligență mărește capacitatea copilului de a-și aminti tot felul de informații și, în cele din urmă, este strâns legată de șirul gândirii co-

pilului.

Câteva sfaturi pentru ca cei mici să-și îmbunătățească inteligența lingvistică:

1. Jocurile - introduceți printre activitățile distractive jocuri cu litere, jocurile de cuvinte, puzzle-uri. Pentru copiii mai mari se recomandă integrame și rebusuri. Acestea sunt printre cele mai eficiente și distractive modalități de a dezvolta inteligența verbală a unui copil.

2. Activitățile de lectură - citiți în fiecare seară povești sau poezii. Solicitați copilului să spună ce a înțeles sau repetați poezia de câteva ori până o va reține.

3. Conversații - încurajați copilul spre conversații și solicitați-i părerea personală în legătură cu diverse subiecte și situații pentru a afla ideile și opiniile lui.

4. Stimularea imaginației copilului - există o gamă diversificată de jocuri pe piață, care pornind de la minim 3 imagini se poate crea o poveste. De asemenea, un joc simplu este ca pornind de la un cuvânt să creeze una sau mai multe propoziții.

5. Jocul de rol este un eveniment în care copilul aduce obiecte în jurul lui în anumite circumstanțe, astfel încât să le poată folosi pentru a-și dezvolta creativitatea și ingeniozitatea, intrând în rolul unui personaj. De exemplu, își poate imagina că este doctor și consultă un pacient sau că este vânzător la un supermarket. Alături de un adult poate învăța și exersa cuvinte și expresii noi.

6. Învățarea unei limbi străine - învățarea unei limbi noi îl ajută pe copil să-și consolideze cunoștințele despre propria limbă, să-și întărească inteligența lingvistică și să-și îmbunătățească memoria.

7. Scrierea creativă - copilul poate fi încurajat să scrie despre pasiunile lui, precum și compuneri pe subiecte preferate de el. Ținerea unui jurnal este o idee foarte bună pentru a urmări informațiile noi și a exersa expresiile verbale nou învățate.

Sociolog Ionuț ARDELEANU

Venirea nepoților în vizită este, probabil, cea mai mare bucurie pentru bunici. Dar ce ne facem când vremea este mohorâtă, ploioasă sau friguroasă, și nu ne lasă să ieșim în parc? Cum ținem piept tentației de a-i lăsa, de dragul liniștii, în fața televizorului sau cu ochii în tablete și telefoane?

Adevărata magie a relației dintre bunici și nepoți nu stă în ecrane, ci în timpul petrecut împreună. Jocurile simple, cele care ne-au bucurat și nouă copilăria, sunt cea mai puternică punte între generații. Ele nu cer baterii, nu au nevoie de internet și costă puțin sau deloc. Cer doar un pic de răbdare și multă poftă de joacă. Iată câteva idei de jocuri de interior, perfecte pentru a transforma o după-amiază obișnuită într-o aventură de neuitat.

Mima, regina jocurilor

Acesta este, probabil, cel mai distractiv joc de familie. Scrieți pe bilețele mici diferite concepte (animale, meserii, acțiuni simple ca „mănâncă o înghețată”). Pe rând, fiecare extrage un bilețel și trebuie să mimeze, fără cuvinte, iar ceilalți să ghicească.

Fabrica de povești

Buncii sunt, prin definiție, cei mai buni povestitori. Dar de ce să nu creați povești împreună?

Cum se joacă: Începeți o poveste cu o simplă propoziție: „A fost odată, într-o pădure fermecată, un ursuleț care și-a pierdut...”. Apoi, dați ștafeta nepotului, care trebuie să continue cu următoarea propoziție. Continuați pe rând.

De ce funcționează: Rezultatele sunt adesea absolut hilare și neașteptate. Este un exercițiu minunat de creativitate care vă conectează într-un mod unic.

Desenul pe rând (Mâzgăleala cu sens)

Un joc perfect pentru a stimula creativitatea vizuală, fără nicio presiune de „a desena frumos”.

Cum se joacă: Bunicul/Bunica ia o foaie și un creion și desenează o formă abstractă, o mâzgăleală, o linie curbă sau o spirală. Apoi, dă foaia nepotului. Nepotul trebuie să folosească acea li-

Nepoții în vizită: Jocuri simple de interior pentru bunici și nepoți

Foto: www.vidawelless.co.uk

nie pentru a o transforma într-un desen complet: o floare, un monstru, o mașină sau o față amuzantă. Apoi, schimbați rolurile.

De ce funcționează: Este un exercițiu pur de imaginație. Vă veți mira ce pot vedea cei mici într-o simplă linie și cât de amuzante pot fi rezultatele finale.

Jocul „Ce-ar fi dacă...?”

Acesta este un joc al imaginației pure, care nu are nevoie de nicio recuzită, doar de curiozitate.

Cum se joacă: Unul dintre voi pune o întrebare absurdă, care începe cu „Ce-ar fi dacă...?”, iar celălalt trebuie să dea un răspuns cât mai creativ și detaliat. De exemplu: „Ce-ar fi dacă pisica noastră ar putea vorbi?” (Răspuns: „Cred că ne-ar cere ton la fiecare oră!”). Apoi rolurile se inversează: „Bunicule, ce-ar fi dacă am locui pe un nor?”.

De ce funcționează: Gândirea „în afara cutiei” este o bucurie la orice vârstă, iar acest joc deschide poarta către lumi fantastice pe care le construiți doar voi doi.

Două cărți pe care să le citim lângă o cană de ceai

Sociolog Ionuț ARDELEANU

Sezonul rece și-a intrat pe deplin în drepturi. Frunzele își termină spectacolul de culori și se aștern într-un covor pe alei, zilele sunt tot mai scurte, iar frigul ne îndeamnă să petrecem mai mult timp în confortul casei. Este, prin excelență, anotimpul introspecției, și, mai presus de toate, al lecturii.

Nu există o plăcere mai simplă și mai profundă decât aceea de a te cuibări într-un fotoliu confortabil, cu o pătură moale și o cană de ceai fierbinte și aromat alături, în timp ce te lași purtat într-o altă lume de o carte bună. Dar ce să citim în aceste zile? Biblioteca este vastă, iar alegerea poate fi dificilă. De aceea, v-am pregătit două recomandări perfecte:

**Pentru o porție de umor
și speranță:
„Un bărbat pe nume Ove”
de Fredrik Backman**

Dacă aveți nevoie de o carte care să vă facă să râdeți printre lacrimi și să vă reamintească de frumusețea neașteptată a vieții, aceasta este alegerea potrivită! Ove este un bărbat de 59 de ani, morocănos, rigid și cu principii de modă veche. Forțat să iasă la pensie, el decide că viața nu mai are sens. Are un plan clar să-și încheie

Foto: somerbystvincents.com

socotelile, dar soarta are alte planuri. În cartierul său se mută o familie tânără și gălăgioasă, cu doi copii mici și o pisică pe care Ove o detestă, și care reușesc, cumva, să-i dea peste cap toate planurile. Este o poveste superbă despre cum nu e niciodată prea târziu să ne schimbăm, despre prietenie și despre impactul uriaș pe care îl putem avea unii asupra altora.

**Pentru o lecție practică
de confort:
„Mica enciclopedie Hygge”
de Meik Wiking**

Cuvântul „Hygge” este un concept danez care nu are o traducere exactă, dar înseamnă, în esență, „confortul sufletesc” sau „bucuria lucrurilor simple”. Meik Wiking, directorul Institutului de Cercetare a Fericirii din Copenhaga, ne explică de ce danezii sunt considerați unii dintre cei mai fericiți oameni din lume, deși trăiesc în condiții de climă adesea aspre. Cartea este un ghid fermecător despre cum să aducem „hygge” în viața noastră: de la importanța luminii (lumânări, lămpi cu lumină caldă), la confortul dat de păături moi și ciorapi de lână, la bucuria de a savura o prăjitură de casă și o băutură caldă alături de cei dragi. Este o carte scurtă, optimistă și plină de idei practice.

Pregătiți ceaiul, alegeți o carte și bucurați-vă de liniștea binemeritată a acestui anotimp!

0 poveste despre război!

Jurnalist Ionuț CRIVĂȚ

În ultimele clipe, ore, zile și luni ale anilor de pe urmă, auzim numai despre război, criză economică, înarmarea popoarelor, poluare, scumpiri și despre revolta îndreptățită a naturii la toate acestea. Dar, cel mai rău dintre toate acestea este războiul, oriunde ar fi el, în orice colț al lumii. Și, mai terifiant, este banalitatea tratării unei știri care spune că fondurile pentru sănătate și educație sunt mai mici decât cele pentru înarmare.

Bineînțeles, nu se mai duc războaiele clasice, lumea progresează cu cele neconvenționale, drone, inteligența artificială și altele.

Dar, un război, oricum ar fi, este o tragedie. Puștilor și puștoaicelor de astăzi, mai tineri, ori mai bătrâni, de pe trotineta electrică li se pare „marfă, în puii mei”! Redau mai jos câteva rânduri necesare pentru minte, inimă, literatură și, bineînțeles, rememorare:

Îmi vine în minte chipul bunicului meu dinspre mamă, Ion al lui Briceag, născut în 1910 și luat pe front în 1941, când avea 31 de ani, jandarm, apoi căprar, adică gradul de caporal în garda regelui Carol al II-lea. Lăsase în urmă soția, o fată și întreaga gospodărie pe umerii lor, ca să meargă și să lupte în războaiele altora.

Poate că unora dintre veteranii de război, care mai trăiesc, le pică sub priviri acest text. Dacă nu lor, atunci urmașilor lor. Aceștia își vor aminti cu siguranță ceea ce le povesteau bătrânii lor despre cele îndurate pe front. Așa cum îmi amintesc și eu și îi voi spune și fiului meu despre străbunicul său care a luptat la Cotul Donului, Stepa Calmucă, la câțiva kilometri de cea mai crâncenă bătălie din istoria omenirii, asaltul Stalingradului. În anii 1941 și 1942 a început Campania din Est, cea mai păguboasă acțiune a celui de-al treilea Reich, când unitățile române au luat parte la bătăliile din Crimeea, Caucaz, la Cotul Donului, Stepa Calmucă și Stalingrad.

Acolo era să piară și bunicul meu, dar a scăpat printr-o minune, însă avea să plătească mai

târziu cu bolile și suferințele căpătate. Un ulcer canceros de la nenorocirile pe care le-a mâncat pe acolo. Erau cai înghețați, căzuți în nămeți și ei tăiau cu briceagul sau cu baioneta fâșii din hoitul cailor pe care le țineau în sân alături de bidonul cu apă, la căldură. În sălbăticia satelor din Stepa Calmucă, locuite de cazaci, își făcuseră adăpost, așa îmi povestea tataie Briceag, în bordeiele săpate sub pământ și se înveleau cu coji de semințe de floarea soarelui ca să nu înghețe de frig. Erau îmbrăcați și încălțați în ultimul hal și asta a contribuit în mare măsură la moralul foarte scăzut și într-un final la pierderea bătăliilor.

După ce s-a rupt frontul, în 1944, și România a întors armele, cum se spune, războiul l-a purtat înspre casă, dar nu acasă, ci tocmai în munții Tatra din Carpații Slovaciei unde însoțea un pluton de prizonieri nemți. Un biet țaran luat de la coarnele plugului, din Siliștea Gumești, a văzut toate grozăviile astea. Nu credea că mai scapă viu. Acolo, trebuia să predea prizonierii. Cui? Unui consătean, din deal, de pe coastă, lui nea Fănică Armeanca. Scena e teribilă, de film.

- Fane, tu ești, măi băiatule? Da, nea Lonele! S-au strâns în brațe și două lacrimi au căzut ca una pe obrazul unor țărani din Siliștea Gumești, în Munții Tatra!

Noi nu am înțeles atunci, la fel cum nu înțelegem nici acum de partea cui suntem, dar mai ales de partea cui ne așează istoria.

Povestiri la gura sobei: Toamna Piticuței!

Lucia Bădiță SECOȘANU, Cercul Literar
al Asociației C.A.R.P. „OMENIA” București

Vara fierbinte, după ce ne-a perpelit cu răspundere la foc susținut, s-a hotărât să ne părăsească. A luat-o binișor către toamnă, târându-și trena cu o grație binecuvântată, oferindu-ne zile calde, dar nu toride, zile însorite fără ploi, până... până s-a pierdut în legea ei! Și de! Omu-i om! Cu binele se învață repede... Cum spuneam în locul vipiei, o toamnă blândă ne-a mângâiat zilele și nopțile făcându-ne să sperăm că a sosit pe pământ iertarea lui Dumnezeu! Aproape că am uitat de gogoșari, castraveți și zacuscă! Ni se părea că mai avem vreme... Și când ne simțeam noi mai confortabil, buff! Toamna, s-a năpustit peste noi cu toate actele în regulă! Așa am observat și noi că-i noiembrie în lege. Căutăm înfrigurați fulgarine, umbrele și galoșii. Deși, cred că mai curând ar fi bine să ne scoatem din ladă căciulile și cojoacele, pentru că după noiembrie, imediat vine la rând decembrie! Înțelegeți ce vreau să spun? Deci: vreme de tranziție agresivă, frig de mori, jilăveală la fel, reumatisme fericite, grija facturilor viitoare pe noi grămadă, inflație, TVA, impozite, mă rog! Tot ce-i trebuie omului să intre în panică. Și, în această atmosferă suprasolicitantă, în căsuța de pe deal, mamaie Ioana. Se încălzea la gura godinului micuț (nu mânca multe lemne!), cu Brândușica în poală, privind înspre nicăieri, pe un ecran doar de ea văzut, imagini din trecut... Se revede în leagănul făcut de bunelul pe o ramură de nuc bătrân...

La început i-a fost frică, dar mai apoi, zborul „uța-uța” a furat-o și a făcut-o să viseze la alte și alte zboruri. La școală, era cea mai

mărunțică din clasă și pe bună dreptate i se zicea „Piticuța”. I-a plăcut cartea, dar zborul ei spre lume și cunoaștere a fost oprit de nevoile casnice. Bunelul s-a îmbolnăvit, Dumnezeu i-a luat mâna și piciorul, Buna, „piticuță” și ea, și o lecuță dusă de cap (un accident vascular a lăsat-o fără grai și pricepere!), nu făceau față grijilor gospodăriei. Avea o ogradă mare de dus pe umerii ei cruzi! Două vaci, trei capre țicnite, găini fără număr, o leacă de ogor de îngrijit, casa de dereticat... Ce să vă spun? Muncă grea pentru o fătucă de paispe ani! Dar tinerețea e și puternică și naivă. Piticuța nici măcar nu știa că face o treabă nepotrivită pentru un copil! Bunelul îi spunea mereu: „He-heeei... Munca-i grea tai-că, dar fără nu se poate, că ea ne ține!” De-ale tinereții bucurii n-a prea știut, că n-avea timp. Dimineața se scula înaintea soarelui, spăla și primenea pe buna și pe bunelul, scotea găini-le afară, fugea să mulgă vacile și caprele, și le dădea drumul la păscut. Noroc cu Iliuță al lui Cocoșatu'. Om sărman care așa-și ducea zilele: păștea vitele satului. Apoi cerceta grădina, să nu scape nici un fir de lobodă nefolositor, pune de ciorbă, mai spăla la râu și trecea ziua! Pe seară, mulgea vacile, caprele, închidea găinile, pune de cină, culca buneii și în sfârșit o clipă de zăbavă pentru ea! Se îmbăia, își pieptăna părul blond și lung până la brâu, se primenea de somn și se ruga. Pentru bunel, pentru sufletele părinților ei pe care nu-i cunoscuse. Era pruncuț în leagăn când au murit într-un bombardament prin anul 1944! Erau plecați cu munca la Ploiești. Cei care scăpaseră, povesteau că deodată, avioanele au înnegrit cerul și bombele cădeau ca grindina! Avea o fotografie decolorată cu maica și tătucu: Ea, mireasă, pe scaun, el în uniformă militară, țepăn, cu o mână-n șod

și una protector pe spătarul scanului. Păr lins, mustață-n furculiță, după moda vremii...

În vremea noastră, imaginea ar stârni zâmbete ironice, dar atunci era crema eleganței. Mai cu seamă pentru niște țărani simpli-simplicuți, care credeau că lumea se termină la capul satului! Oricum, pentru Piticuță, poza era comoara ei. Când o ținea în mână și o privea, simțea că este la sânul mamei, ocrotită de tată! Cu poza în sân, se simțea puternică când puterile o părăseau. Tot poza i-a dat putere să arunce cu sapa-n popă! Ea era la săpat de păpușoi cu ziua, pentru câțiva bănuți. El, popa, venise să vadă cum merge treaba, vezi-Doamne! Pe nai-ba, venise el cu gânduri păcătoase că poftise la fată fragedă, spurcatul! Piticuța era departe de ceilalți că așa se nimerise cu săpatul: fiecare avea de făcut câte o bucată de teren. Popa, după ea. Că așa, că pe dincolo, că-i dă o salbă, că-i mai dă o vacă... Și una-două să pună mâna pe ea! Piticuța, rușinată toată și foc de mânie, numai ce-i zice: „*părinte, stai locului că țiș să te știe satul...*” Da și popa cu arțag: „*Mă ameninți tu pe MINE, vițică proastă ce ești?*” Și ea că „*nu ești popă, ești drac*”, el că „*nu-ți cunoști binele, proasto*”, mai cu una mai cu alta, popa să o ia de mână și ea, numai ce repede sapa-n popă! Popa-ncepe să strige „*săriți că mă omoară*”... lumea s-a adunat, una-două! L-au găsit pe popă căzut în fund cu poalele-n cap și pe Piticuță cu sapa-n mână lângă el. Mă omoarăăă! „*Cine părinte? -întrebaseră sătenii. Nu-l omoară nimeni, a scăpat!* -zisese Piticuța. *Era un șarpe la picioarele lui și eu l-am speriat cu sapa de-a fugit. Dar, vedeți, s-a speriat și părintele...*”

Luminată lumea s-a întors la treaba ei. Doar Iliuță văcarul n-a crezut! S-a apropiat de ea și zâmbind pe sub mustață i-a zis: „*bravo, fată!*” Zâmbetul ăla a topit gheața dintre ei. O sfoară de înțelegere s-a prins de amândoi și, cum necum, Dumnezeu i-a adus laolaltă. Mamaie Ioana zâmbește amintirii și o lacrimă îi tremură timid pe geană. Cheagul de zestre de la buneii s-a unit cu vrednicia lui și, au avut o viață bună. El s-a mai dus cu vitele satului un an-doi, până au venit copii, apoi s-a tras lângă casă. Gospodăria lor înflorește ca o mușcată bine udată și mulți îi invidiau. Mamaie Ioana mângâie mîța din brațe și oftează: „*Unde-mi ești Ilie?*” Dar Ilie o așteaptă-n deal, de vreo trei ani... Copiii sunt la oraș (că i-a dat la școli mari să nu rămână țărani proști!) și vin la ea cam de două ori pe an... Nu au timp.

Îi înțelege și îi crede... Ea, cu voia Domnului, încă se descurcă. Nu mai ține vite, pune om la câmp, și de casă și găini se mai poate îngriji! E sănătoasă, are de toate, doar singurătatea e ca un șoarece ce-i chițăie în urechi tot timpul. Un răs amar îi gădilă gâtul. Constată că nu-i chiar singură, e cu... singurătatea! Ea, singurătatea îi rămâne fidelă. E mereu acolo, cu ea, în mintea ei, pe capul ei și îi răcește fierbințeala dorului...

Mai e și Brândușica. Cuminte, iubitoare, știe când e necăjită și-o mângâie cu tors blând. Ecranul s-a stins. Filmul amintirii s-a retras în cutia gândului până la o altă vizionare! Pentru că, aceste amintiri i-au rămas vii din toată viața ei: Copilăria, înfruntarea popii (de care este tare mândră!) și Ilie. Omul ei. Omul ăla sărac, pe care satul îl cam lua în răs, s-a dovedit a fi stâlpul casei și poarta unei vieți calme, stabile și plină de iubire...

- „*Offf...Unde ești, Ilie?*” Seara se strecoară tiptil pe lângă pereți, umbrind încăperea cu fantasme nechemate. I se pare că-l vede pe Ilie în sală. I se mai pare că-i aude pe copii făcând hărmălaie în curte. Se sperie! Of, Doamne, ce-i asta? Mi-o veni ceasul? Dar, nu! În sală nu-i Ilie, e cocoșul Costică care dă de veste că trebuie să închidă găinile! Și, în curte, face tărbăoi Firimiță. Firimiță e un ciobănesc cât hambarul, care păzește casa, pisica, ograda toată și pe ea, de nedoriti. Se dojenește-n șoaptă: „*Vezi bătrână proastă că nu ești singură?*” Se prelinge binișor pe lângă gardul bătrân și el și se duce la cotețul găinilor, unde vreo douăzeci de moțate chirăie a somn cocoțate pe stinghiile bine rostuite de Ilie, firește! Se asigură că nu intră vântul la ele, închide cu grijă ușița, zicându-le ca-n fi-ece seară „*somn ușor, frumoasele mele!*” Apoi, controlează apa lui Firimiță, se duce în casă de unde se întoarce la el cu un castron de mâncare „*Tu, bătrânelule, ești nădejdea mea!*” Pe prag o întâmpină Brândușica cu răbdare și iubire. „*Doamne, bun ești!*”

Noaptea se așează cuminte peste sat, învăluind toată suflarea cu giulgiu neguros de somn. Trează rămâne doar toamna care încearcă să sperie pe cine mai găsește-n drum. Vântul suieră a iarnă, mamaie Ioana își face crucea ei de seară. Poza veche, din care nu se mai vede aproape nimic este tot sub pernă, icoană de strajă pentru liniștea Piticuței. Toamnă și iarnă blândă tuturor!

CAD PICURI

Cad picuri de ploaie pe lacu-nghețat
Nimic nu-i oprește de sus să mai cadă,
De parcă din ceruri, un înger picat
Pictază pe apă-n penel de zăpadă.
O frunză, rămasă de toamna trecută,
Se uită mirată la tot ce e-n jur
Spre lacul ce prinde-n cădere contur.
Din conu-i de umbră, răsare și luna
De după un deal, abia-ntrezărit,
E rece și tristă și îi e totuna
Dacă răsare sau e-n asfințit.
Doar ploaia ce cade în picuri alene,
E mândră că plouă cu raze de lună,
Și ceru-nnorat cu stropii în gene,
Imagini lacustre în joacă adună.

CÂND TOTUL ESTE ALB

Când totul este alb și ninge,
Molocul vremii, nu mă mai atinge
Mă uit afară, către alba zare
Cum fulgii cad ușor, mărgăritare
E-atâta frumusețe în dansul lor discret
De parcă-i o icoană din ceruri coborâtă,
Tăcerea așternută, se lasă-ncet, încet
Peste întreaga fire, închisă, mohorât
Când zilele sfârșesc în calendar
Și se așterne albul peste întreaga fire,
Afară și în mine, este zăpadă iar
Și tot ce e speranță, e pură amintire.
E tihnă peste tot; numai la mine-n suflet
Deși trecut-au ani greu fără de tine,
Se-aude des a lupilor răsuflăt
Urletul lor, crește abisal în mine.

CE-AM FOST, CE SUNT....

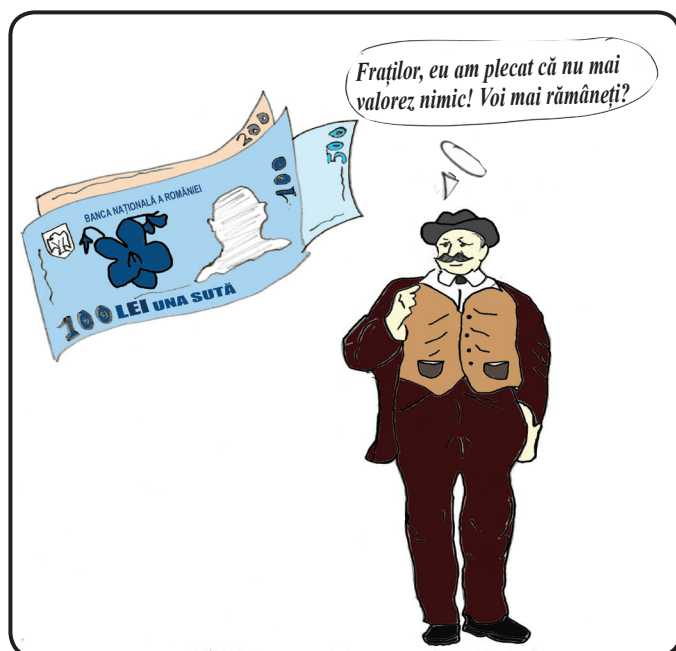
Ce-am fost, ce sunt, ce nu s-a spus
Puzderie de stele se-aștern azi peste mine,
Așa cum toamna
Frunze cad din copac de sus
Să-i facă iernii haină pe sol și rădăcine.
Întâi am fost părere de primăvară crudă
Eram doar a pădurii și-a dragostei altoi
Umblam în zori, desculță prin ierburile ude
Și învățam temeinic simbolul cifrei doi.
Miresmele speranței, le-am inspirat pe toate
Și năzuința haină mi-a fost, mi-a fost descânt
Dar viața, un tentacul cu brațele-ntinate
Mi-a sugrumat avântul și forța din cuvânt.
Azi, am rămas stingheră ca o baladă veche
Ce nu-și găsește locul în secol douăzeci,
Un ram fără de fructe și fără de pereche
Cu inima fierbinte și gesturile reci
Nici iernii, nu mă dăruie încă
Troienele uitării, vor îngheța la geam
Cât fructele mâniei și dragostei adâncă
Sălășluiesc în mine, ca florile pe ram.

SCRISOARE NETRIMISĂ

Îți scriu din nou scrisoare netrimisă
Și mai arunc o clipă să piară-n veșnicii
Acum ca totdeauna, eu nu mai sper să vii
Când ferecată-i poarta și inima închisă.
Îți scriu din nou scrisoare la fel ca și-altădată
Și-aștern în cartea minții, tăceri de nerostit
Sunt strânse cu migală cu așteptări cu spaime
Că voi muri de doru-ți și uite, n-am murit.
Scrisoare netrimisă, te port mereu în mine
Ca pe-o muștrare mută ce cade-n recidivă
Deși mă mai încercă un gând stingher de tine
Și barca despărțirii, plutește în derivă.

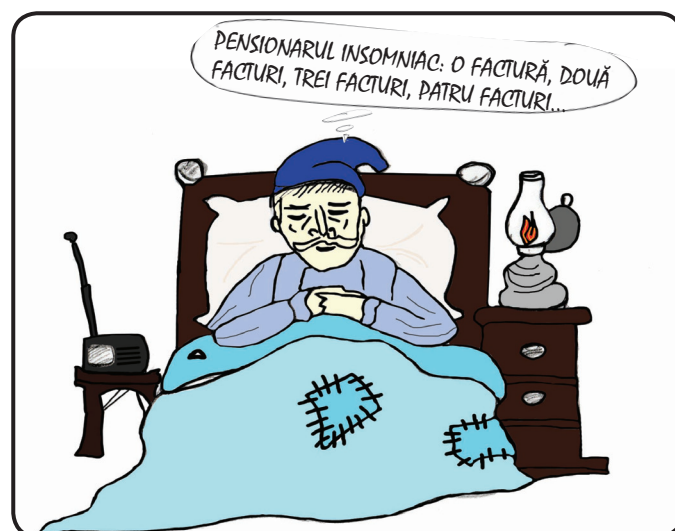
Poezii de DELIA STĂNILOIU,
Cercul Literar al Asociației C.A.R.P. „OMENIA” București

„Să râdem, căci până la urmă cu asta ne alegem” (Voltaire)

Se spune că o imagine sau un desen face cât o mie de cuvinte, iar societatea în care trăim ne oferă o multitudine de subiecte. Din păcate, însă, de multe ori realitatea este atât de sucită încât un banc sau o caricatură, cum este cazul nostru, întrece ficțiunea sau imaginația naivă. Parcă nicio exagerare așa cum este definită caricatura (o reprezentare intenționat amplificată sau deformată, de obicei grotescă, prin exagerarea unor trăsături morale, fizice sau ale caracterului unei persoane sau a unei situații) nu mai este forțată în starea de fapt în care ne aflăm.

Caricaturi realizate de Ionuț CRIVĂȚ

Umor la tipar...

- Ce faci de Revelion?
- Mă îmbrac frumos și intru pe FACEBOOK!

◆ ◆ ◆ ◆

În seara de Ajun, Bulă, mergând ostenit către casă, se întâlnește cu Moș Crăciun.

- Bulă, eu sunt Moș Crăciun și pot să-ți îndeplinesc trei dorințe dacă îmi vei răspunde la o întrebare.

- De acord, pune-mi întrebarea!

- Nu, mai întâi spune-ți dorințele!

- Păi, să am bani destui ca să-mi întrețin familia, să am și eu o mașină și o nevastă frumoasă.

- Du-te repede acasă și vei găsi toate dorințele îndeplinite. Și acum întrebarea. Câți ani ai? - 60.

- Și, la 60 de ani, tu, om serios, tot mai crezi în Moș Crăciun?

◆ ◆ ◆ ◆

Nu-i așa, mămico, că mai este până să vină Moș Crăciun?

- Sigur că da. Mai întâi trebuie să vină iarna, să ningă.

- Și atunci de ce trebuie să fiu cuminte de pe-acum?

◆ ◆ ◆ ◆

- Mămico, să știi că Moș Crăciun e un hoț.

- Vai, Bulișor, dar se poate să îl faci hoț pe Moș Crăciun, care ți-a adus atâtea cadouri frumoase?!

- Da, dar să știi că am recunoscut la el în picioare cizmele lui tăticu'!

◆ ◆ ◆ ◆

- Bulișor, ce cadou i-ai cumpărat bunicii, ca să i-l pui sub bradul de Crăciun?

- O minge de fotbal!

- O minge de fotbal? Păi bunica nu joacă fotbal.

- N-are a face! Ea cum mi-a cumpărat mie cărți de citit?

◆ ◆ ◆ ◆

- Fă-i lui Bulă fișa de externare, zise doctorul către asistentă.

- Dar cum domnule doctor? Până ieri

susținea că este președintele Senatului.

- Da, dar azi dimineață a venit la mine și mi-a spus că își dă demisia...

◆ ◆ ◆ ◆

Soțul se pregătește să plece în deplasare și încearcă să-și liniștească soția:

- Da, ce plângi așa? O să fiu plecat doar o lună...

- Lasă, că ai mai zis așa și te-ai întors după 2 zile.

◆ ◆ ◆ ◆

- Ce frumoasă ești! Unde ai fost toată viața mea?

- Am strâns bani pentru operație. Sunt Gelu, nu mă mai ții minte?!

◆ ◆ ◆ ◆

- Bulă, de ce întârzii mereu la școală?

- Din cauza semaforului, doamnă învățătoare.

- Și ce legătură are semaforul cu tine?

- Păi, are trei culori, eu nu știu pe care să o aleg!

◆ ◆ ◆ ◆

- O cafea, vă rog!

- Normală?

- Nu! Să mi-o faceți, vă rog, un pic mai zăpăcită, așa ca mine să am cu cine râde!..

◆ ◆ ◆ ◆

Un orășean merge în Apuseni și îi zice unui cioban:

- Băhh, nene, da' sărăcie mare e pe aici! Sunteți înapoiați rău! Zi-mi și mie o adresă de unde să iau niște brânză!

- www.branzadeoaie.ro, zice ciobanul.

◆ ◆ ◆ ◆

- Tată, tu crezi în fantome?

- Nu, fiule! Nu există așa ceva.

- Dar servitoarea mi-a spus că ele există!

- Atunci împachetează cât de repede pentru că ne mutăm.

- De ce tată?

- Noi nu avem servitoare!

◆ ◆ ◆ ◆

- Cum slăbesc oamenii de zăpadă?

- Așteptând vremea caldă.

„OMENIA”, publicația nr. 1 a seniorilor din România

Revista „OMENIA”, publicație trimestrială a Federației Naționale „OMENIA”, aflată în cel de al XVII-lea an de apariție, fără întreruperi, continuă prezentarea C.A.R.P.-urilor afiliate. Pentru o mai bună imagine a asociației vă invităm să ne trimiteți articole de prezentare, reportaje, materiale pe teme diverse, creații literare ale membrilor cercurilor de literatură pe care le aveți, însoțite, când este cazul, de imagini foto reprezentative.

Apreciem că este momentul potrivit ca asociația dumneavoastră să fie prezentă în paginile revistei Federației Naționale „OMENIA” a C.A.R.P. -urilor din România, prin activitățile pe care le desfășurați și zona geografică pe care o reprezentați.

Președinte
Ec. Giorgică BĂDĂRĂU
tel. 0752.001.404

Redactor șef
Ionuț CRIVĂȚ
tel. 0736.368.692

Redactor
Ing. Vasilică FĂLCUȚĂ
tel. 0752.001.406

Redactor, corector,
Sociolog
Ionuț ARDELEANU

Grafician DTP
Irina ANDREI

NORME DE COLABORARE

Cititorii pot trimite pe adresa redacției texte și fotografii care se încadrează în tematica revistei. Răspunderea juridică pentru conținutul articolelor aparține în exclusivitate autorilor, conform art. 206 CP. Informațiile referitoare la geografia și istoria zonelor în care se află sediile asociațiilor C.A.R.P. au fost preluate de pe enciclopedii online.

Revista poate fi citită și online pe
www.fn-omenia.ro

CONTACT COLEGIUL DE REDACȚIE

București, Sector 5,
Str. Amurgului 53, cp 051983
E-mail: fn.omenia@yahoo.com
E-mail: secretariat@fn-omenia.ro
tel: 021.423.17.49

COPYRIGHT:

Este autorizată orice reproducere,
cu condiția specificării sursei.

IANUARIE						
L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

FEBRUARIE						
L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

MARTIE						
L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

APRILIE						
L	M	M	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

MAI						
L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

IUNIE						
L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

IULIE						
L	M	M	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

AUGUST						
L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

SEPTEMBRIE						
L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

OCTOMBRIE						
L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

NOIEMBRIE						
L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

DECEMBRIE						
L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

E-mail: fn.omenia@yahoo.com
E-mail: secretariat@fn-omenia.ro
Website: www.fn-omenia.ro
Tel: 021-423.17.49;
Mobil: 0752.001.437

ISSN - 2065 - 9989
Tipărit la S.C. DOROTEA PRODCOM S.R.L.
Tipografie tel: 0744.536.449
E-mail: dorotea_print@yahoo.com